

KOLIBRI

JORDANIA

Petra

Stolica: Amman

Powierzchnia: 92 300 km²

Ludność: 5 759,7 tys.

Waluta: dinar jordański (JOD), 1 JOD = 1000 filsów

Napięcie: 230 V

Język: arabski

Wiza: wiza jest wymagana

Krótką informacja

Najcenniejszy skarb Jordanii i jeden z „siedmiu cudów świata” skryty w labiryncie malowniczych wąwozów.

Informacje ogólne

Najpiękniejszy region Jordanii z największą atrakcją turystyczną, jaką jest starożytne miasto Petra, wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, figurujące również od 2007 r. na liście „siedmiu cudów świata”. Nie ma po co lecieć do tego zakątka Bliskiego Wschodu, jeżeli nie ma się zamiaru odwiedzić „różowego miasta” rozslawiającego region na całym globie. Wędrówka tajemniczymi wąwozami i zwiedzanie zagadkowych ruin pozostaje w pamięci na całe życie. Sceneria otaczająca ruiny jest niezwykła, budzi uznanie nawet najbardziej doświadczonych obywateli. Strome urwiska, ciasne wąwozy i ogromne skały mieniące się w promieniach słonecznych na różne barwy uruchamiają turystyczną wyobraźnię i są jedynym w swoim rodzaju tematem fotograficznym. A do tego budzące grozę grobowce wykute w skale, niezwykle świątynie i widoki na pustynne przestrzenie niejednokrotnie utrwalane przez filmowców.

Prastare miasto Petra jest bowiem jedną z niewielu atrakcji turystycznych, którą można odnaleźć w południowo-zachodniej części kraju, trzy godziny drogi od Ammanu. Historyczna perła Jordanii skrywa się w górach Dżebel Harun, w skalnej kotlinie Wadi Musa. Do skalnego miasta można dostać się wąwozem As-Sik, który zawsze wypełniony jest spacerującymi turystami. Teren jest rozległy, a na zobaczenie wszystkich miejsc potrzeba mnóstwo czasu i duży zapas wody.

Pierwsze ślady obecności pierwotnych myśliwych w Dolinie Petry pochodzą już z paleolitu, niemniej pełnoprawnymi osiedleńcami stali się w IV w. p.n.e. Nabatejczycy pochodzenia semickiego, przybywający z Półwyspu Arabskiego. Od tego czasu osada zaczęła się prężnie rozwijać za sprawą położenia na skrzyżowaniu szlaków handlowych wiodących z Indii do Egiptu oraz z Arabii do Syrii. W tym okresie handlowano w głównej mierze złotem, żelazem, miedzią, kością słoniową i różnymi kadzidłami. Petra zawdzięcza rozkwit również niezwyklejmu położeniu wśród niedostępnych skał i wysokich wąwozów, które broniły ją przed atakami z zewnątrz. Większość najwspanialszych zabytków powstała około I w. p.n.e., a same miasto broniło się długo przed atakami Heroda Wielkiego i Oktawiana Augusta, chociaż w późniejszym okresie Petra wspierała swoimi siłami imperium rzymskie. Ośrodek zyskał typową, rzymską oprawę architektoniczną z kolumnową ulicą i łukami tryumfalnymi za sprawą odwiedzin cesarza Hadriana w 130 r. n.e. W IV w. wraz z rozpowszechnieniem chrześcijaństwa Petra stała się siedzibą biskupstwa, niemniej kryzys regionu nastąpił w VII w. po serii licznych kataklizmów. Miasto próbowali ożywić krzyżowcy, którzy wybudowali fort na skale Al-Habis, by zabezpieczyć drogę do Akaby, niemniej Petra popadła w częściową ruinę po podbojach muzułmańskiego wodza Saladyna.

Na okolicznych terenach pozostali jedynie koczownicy i pasterze beduińscy doglądający pozostałości „różowego miasta”. Petrę dla świata oficjalnie odkrył w 1812 r. szwajcarski podróżnik Johann L. Burkhardt podążający do Kairu. Jego śladami zacierają spragnieni przygód turyści.

Osada Wadi Musa to na dobrą sprawę miasteczko stworzone na potrzeby turystyczne. Można zatrzymać się tam na dłużej w przystępnych hotelach i skosztować beduińskich specjałów w niewielkich lokalach gastronomicznych. Do zwiedzania Petry najlepiej zabrać się o świcie, kiedy miasto we wschodzących promieniach słonecznych nabiera nieziemskiej poświaty i wygląda najkorzystniej. Z biegiem czasu i natężeniem światła barwy skał i pustyni nabierają najróżniejszych odcieni i zachwycają naturalną aureolą. Prawdziwe zwiedzanie rozpoczyna się od bramy prowadzącej do wąwozu Sik. Wędrować można indywidualnie lub w obecności wynajętego przewodnika. Dużą popularnością cieszy się także zwiedzenie nocą przy setkach pochodni i dźwiękach tradycyjnej, beduińskiej muzyki. Trasa jest wymagająca i podzielona na dłuższe i krótsze odcinki, w zależności od ilości zabytków, które chce się zobaczyć. Osoby nieprzyzwyczajone do pokonywania długich dystansów mogą skorzystać z wielbłądów, koni, osłów czy specjalnych bryczek kursujących między poszczególnymi atrakcjami, a jest ich niemało.

W pierwszej kolejności turyści natrafiają na „dżiny”, czyli po arabsku „duchy”, jak nazywano grobowce i ołtarze poświęcone głównemu bóstwu nabatejskiemu, Duszarowi. Przez wąwóz Sik mieniący się różnobarwną poświatą dociera się do najbardziej rozpoznawalnej budowli Petry, czyli grobowca zwanego Skarbem Faraona, który znany jest między innymi z filmu „Indiana Jones i ostatnia krucjata”. Według legendy w czterometrowej urnie wieńczącej fasadę ukryty jest skarb jednego z faraonów, do którego próbowali się dostać łowcy skarbów, a po ich staraniach zostały jedynie dziury po kulach. Budowla powstała w I w. n.e. prawdopodobnie jako grobowiec króla Aretasa IV i reprezentuje pomieszczenia wykute w skale z potężną, ozdobioną ornamentami architektonicznymi fasadą przypominającą wejście do świątyni. Charakter wizualny całego skarbca wywołała dominacja rzymian w dawnej polityce połączona z greckim kanonem piękna w kulturze i sztuce. Spacerowy trakt prowadzi dalej wśród skromniejszych grobowców, obok antycznego teatru mogącego pomieścić kilka tysięcy widzów, do otwartej przestrzeni, gdzie stały przed wiekami główne budowle Petry. W skałach otaczających centrum starożytnego ośrodka wykuto Groby Królewskie, w których mieli spoczywać pradawni władcy Petry. Najważniejsze z nich to Grobowiec Urnowy z niezwykłym bogactwem kolorów skały, Grobowiec Jedwabny, przypominający skarbiec Grobowiec Koryncki i szeroki Grobowiec Pałacowy. Przez dno rzeki poprowadzono przed wiekami ulicę z kolumnadami na wzór rzymskich miast. Spacer po tym miejscu pobudza historyczną wyobraźnię, podobnie jak odwiedziny w Wielkiej Świątyni, w której przetrwały fundamenty i kolumny. W okolicy znajduje się także okazały łuk tryumfalny z trzema przejściami i owiana legendami świątynia Qasr Al-Bint Firun, w której więziona była córka jednego z władców Egiptu. W świątyni urządzono dwa muzea i przy okazji można zaopatrzyć się tam w interesujące upominki. Podążając dalej przechodzi się obok pozostałości po Świątyni Uskrzydłych Lwów, kościoła bizantyjskiego ozdobionego mozaikami z V w. i ruin fortu krzyżowców zwanego Qala’at al-Habis. Warto wspiąć się po schodach wydrążonych w skale, by z podziwem spojrzeć na starożytne miasto i odległe fasady Grobów Królewskich.

Labirynt skał wokół Petry skrywa mnóstwo dodatkowych atrakcji, po których wędrowka zajmuje dodatkowe godziny, ale warto spędzić tam jak najwięcej czasu, gdyż atmosfera miejsca jest prawie uzależniająca. Najciekawiej prezentuje się imponujący Monaster z szeroką fasadą, położony na północnym-zachodzie Petry oraz Lwi Grób z wyrzeźbionymi w gzymsie głowami lwów. Drugim ciekawym miejscem poza granicami Petry jest Wyżyna Ofiarna na szczycie Dżabal Al-Madhbah z pięknymi widokami na pustynię. W tym miejscu przed wiekami wierni składali ofiary bóstwom nabatejskim. Szlak spacerowy do tego miejsca prowadzi między innymi w pobliżu Świątyni w Ogrodzie, Grobu Rzymskiego Żołnierza oraz Grobowca Renesansowego. Turyści wykazujący się sprawnością fizyczną powinni zainteresować się pełną przygód wędrowką po wymagającym wąwozie Wadi Al-Mudhlim. Chociaż wycieczka do Grobowca Arona zajmuje sporo czasu, warto się tam wybrać ze względu na jedyne w swoim rodzaju widoki i arabską aurę spowijającą pustynne przestrzenie.

W miejscowości Wadi Musa działa wiele hoteli na każdą kieszeń, więc na zwiedzanie Petry można wybrać się zarówno z krótką wizytą, jak i na bardziej dociekliwą wyprawę. W miejscowych restauracjach można dobrze zjeść, a do bram starożytnej Petry kursują autobusy i taksówki.

Kuchnia

Każdy turysta, który chociaż raz był na Bliskim Wschodzie dostrzeże w kuchni jordańskiej wpływy arabskie połączone z kuchnią turecką. Jedzenie sprowadza się nie tylko do potrzeby spożywania pokarmów, ale także do pewnego rytuału urozmaicającego dzień. Pomimo iż wiele restauracji serwuje typowe, europejskie jedzenie, warto skusić się na coś wyszukanego, związanego z bliskowschodnią kulturą kulinarną. Niestety przypadłością krajów arabskich jest fakt, iż w większości z nich można dostać identyczne dania, niemniej jednak nie brakuje też regionalnych przysmaków.

W tradycyjnej kuchni jordańskiej kluczowym pojęciem kulinarnym jest mezze, czyli przystawki trafiające na talerze w postaci sałatek, past z mięsa czy warzyw, z których bez problemu można skomponować cały obiad. Warto przy okazji pamiętać, że według bliskowschodnich tradycji powinno się zostawić na talerzu część nienaruszonego pokarmu, by wykazać się dobrym wychowaniem. Do przystawek podaje się przeważnie chleb – khobz, przypominający naleśnik wypiekany z wody i mąki, pomocny najczęściej przy nabieraniu pokarmu. Turyści z wielką chęcią zajadają się takimi przystawkami jak: humus – puree z ciecierzycy połączone często z sokiem z cytryny, oliwą, czosnkiem i jogurtem; tabouleh – surówka z zielonej pietruszki, mięty, pomidorów i cebuli, skropiona cytryną; baba ghanouj – grillowane bakłażany z różnymi dodatkami; kibbeh – klopsy z jagnięciny czy zaytuun – mocno przyprawione i marynowane oliwki. Idealną przekąską, którą można kupić za niewielkie pieniądze u wielu ulicznych sprzedawców jest burek, czyli ciasto francuskie wypełnione serem lub mielonym mięsem.

Z Jordanią wiążą się beduińskie specjały, dlatego w każdej chwili można zamówić kofte – grillowane kiełbaski z mielonego mięsa czy tradycyjne mahshi – warzywa nadziewane ryżem i mięsem. W wielu miejscach na pierwszym miejscu w menu widnieje nazwa mansaf, czyli danie narodowe, na które składa się pieczona baranina z ziołami, ryżem, migdałami, nasionami sosny i orzechami. Turyści nie wrażliwi na wyszukane smakołyki powinni podsumować taki posiłek baranim okiem, które może nie wygląda zachęcająco, ale smakuje wyśmienicie. Podobnie jak w sąsiednich krajach, na ulicznych skrzyżowaniach sprzedaje się popularny falafel – kulki z ciecierzycy w chlebie pita oraz odpowiednik greckiego gyrosa, czyli shaormę. Takie potrawy jak kawałki kurczaka z rusztu shiish tawuk można polać rozwodnionym jogurtem z solą i sokiem z cytryny, natomiast wybornym daniem jest ruzz a djad, czyli ryż gotowany w warzywie z kurczakiem, prażonymi migdałami i orzeszkami piniowymi. Na restauracyjnych stołach można również zobaczyć gliniane naczynie tażin, w którym podawane są gołębie faszerowane ryżem lub zieloną pszenicą zwane hamam mahshi. Przy każdym posiłku zjada się ogromne ilości pieczywa, niemniej nie służy to turystom liczącym kalorie.

Na deser koniecznie trzeba spróbować różne odmiany ciasta baklava, które w Jordanii najczęściej obfitują w miód i orzeszki pistacjowe. Smakowicie wygląda ciasto oblane syropem zwane mushabak, a także ryż na mleku ruzz bi haliib. Siekane orzeszki pistacjowe dodawane są również do budyniu muhallabiyya. W upalne dni namiastkę ukojenia przynosi koktajl bananowy zmiksowany z mlekiem i miodem, a także sok z moreli mish-mish czy napój ze słodkich pomarańczy burtuqal.

Picie herbaty i kawy jest najczęściej celebrowanym zwyczajem. Herbatę pija się w małych szklaneczkach i jest to bardzo słodki napój, chociaż można zamówić wersję półsłodką wassat sukar lub pozbawioną cukru bidon sukar. Beduini pijają najczęściej bardzo mocną i gorzką kawę z dużą ilością kardamonu. Taka kawa potrafi postawić na nogi, w przeciwieństwie do fajki wodnej, która jest obowiązkowym dodatkiem po obiedzie i przy wieczornym biesiadowaniu.

Obyczaje

Mieszkańcy Bliskiego Wschodu są wyczuleni na punkcie dobrych manier, dlatego warto żyć z nimi w zgodzie i bez powodu nie narażać się na niepotrzebne nieprzyjemności. Dla utrzymania dobrych stosunków z przemyłymi mieszkańcami tego kraju wchodząc do baru, sklepu czy też wsiadając do taksówki z uprzejmości można przywitać się zwrotem „salem alejkum” (pokój z tobą/wami).

Liczna i udana rodzina to powód do dumy, dlatego w trakcie rozmowy na ten temat nie należy być skrępowanym, a nawet dopytywać się o stan zdrowia i samopoczucie najbliższych. Podróżując po jordańskich miastach można zauważyć wyraźny podział świata męskiego i żeńskiego, w którym to mężczyźni pracują, spotykają się po pracy, wychodzą do baru na fajkę wodną czy uczestniczą w życiu publicznym. Domeną kobiet powinna być raczej opieka nad domem i dziećmi, chociaż świat nieustannie się zmienia i granice takie ulegają zatarciu, niemniej jednak tak żyją tradycyjne społeczeństwa na Bliskim Wschodzie i takie obyczaje należy szanować.

Warto również pamiętać, że Jordańczycy są wyczuleni na robienie im zdjęć bez pozwolenia, więc fotografując szczególnie kobiety należy wcześniej zapytać o taką możliwość. W tak tradycyjnym i religijnym państwie źle widziane jest przesadne okazywanie sobie uczuć, niemniej na większą swobodę można sobie pozwolić w hotelach, restauracjach i klubach. Chociaż obyczaje ulegają zmianie zwłaszcza w ośrodkach turystycznych, tradycyjne społeczności można jeszcze spotkać w wioskach beduińskich na prowincji, szczególnie w okolicy pustyni Wadi Ramm.

O lokalnej kulturze najlepiej dowiedzieć się od Beduina przy filiżance kawy lub herbaty. Są to bardzo otwarci ludzie, przyjaźnie nastawieni do turystów. W związku z napiętą sytuacją polityczną na Bliskim Wschodzie lepiej jednak unikać rozmów na drażliwe tematy dotyczące bieżącej sytuacji w państwie czy sąsiednich krajach.

W Jordanii obowiązującą religią mającą istotny wpływ na obyczaje jest islam i przed wybraniem się do tego kraju warto zgłębić aspekty życia religijnego, gdyż szczególnie dla Europejczyków mogą okazać się niezwykle interesujące. Należy jednak pamiętać, że podczas zwiedzania świątyń obowiązuje odpowiedni strój i zachowanie.

Jordańczycy nie są zbyt punktualni, dlatego z dystansem można podchodzić do godziny otwarcia sklepu, urzędu czy odjazdu autobusu. Życie w Jordanii toczy się powoli, zgodnie z powiedzeniem „kiedy Bóg pozwoli”.

W przeciwieństwie do krajów europejskich dniem wolnym od pracy jest piątek.

Meczetys wraz z minaretami stanowią wdzięczny temat fotograficzny, ale tylko z zewnątrz. Fotografowanie świątyń w środku jest zabronione, chyba że dyskretnie uda się przekupić ochronę.

Ze względu na sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie zalecane jest posiadanie przy sobie paszportu, szczególnie w pobliżu granicy izraelskiej.

Aktywny wypoczynek

Region Doliny Petry to przede wszystkim niekończąca się pustynia i labirynty skał, więc najpopularniejszą formą aktywnego spędzania czasu są krótkie lub wielokilometrowe wędrowki po palonym słońcem zakątku Jordanii. Wielu turystów wybiera również zwiedzanie poszczególnych atrakcji konno, na wielbłądach i osłach. Lokalne agencje turystyczne organizują także jeep safari i wyprawy quadami w głąb pustyni. Niektóre trasy turystyczne przeznaczone są dla turystów z zacięciem sportowym i przebiegają przez tereny wymagające znajomości wspinaczki.

Wycieczki Fakultatywne

Wadi Rum – tereny niezwyklej pustyni od wieków zamieszkiwały plemiona Beduinów i koczowników przemierzających handlowe szlaki wraz z karawanami wielbłądów. Ich potomkowie do dzisiaj prowadzą działalność turystyczną i zabierają podróżników na emocjonujące wyprawy.

Oficjalnym punktem wypadowym Wadi Rum jest niewielka osada Al-Kuwajra położona 70 km na południe od Ma'an i 50 na północ od Akaby, chociaż większość tras turystycznych zaczyna się w miejscowości Rum, od której pochodzi nazwa całej pustyni. Najciekawsze tereny objęte są Rezerwatem Wadi Rum Protected Area obejmującym obszar kilkuset km², dlatego w celu zobaczenia najbardziej interesujących miejsc najlepiej jest skorzystać z pomocy przewodnika lub wybrać się na zorganizowaną wycieczkę. W pobliżu osady Rum znajdują się datowane są na I w. p.n.e. pozostałości dawnej świątyni Nabatejczyków, w której przed wiekami oddawano cześć bogini Allat. Nieopodal wioski przetrwało Źródło Lawrence'a, z którego korzystali arabscy powstańcy podczas I wojny światowej, zostało opisane przez słynnego dowódcę we wspomnieniach. Ciekawostką geologiczną jest Kanion Khazali z licznymi punktami widokowymi i trasami wspinaczkowymi, gdzie można znaleźć także wiele starożytnych napisów na skałach. Zachody słońca wydają się jedynymi w swoim rodzaju, kiedy przesiaduje się na czerwonych wydmach i spogląda na czerwony okrąg wtapiający się w rozgrzane piaski wywołujące złudzenia optyczne. Niejeden podróżnik ujrzał w tym miejscu fatamorganę przywołującą w wyobraźni dawnych Beduinów podróżujących na wielbłądach prowadzonych dźwiękami tradycyjnej muzyki. Siedem Filarów Mądrości stworzyło siedem formacji skalnych przypominających wielkie kolumny. Spacer wśród skał jest niezwykłym przeżyciem, podobnie jak wędrówka po kanionach Sik Umm-Tawaqi i Burah, gdzie łatwo się zgubić, ale emocje dostarczają niezapomniane pejzaże pustynne. Warto także udać się w pobliże cudu natury, jakim jest skalny most Dżabal Umm Frus oraz efektowny most Burdah przy wschodniej granicy rezerwatu. Turyści z zacięciem wspinaczkowym koniecznie powinni podjąć wyprawę na Dżabal Umm Ad-Dami – najwyższą górę Jordanii sięgającą wysokości 1854 m n.p.m. Widoków z tego szczytu mogą pozazdrościć fotografowie robiący zdjęcia do widokówek w innych regionach świata.

Al Karak – strategiczne wzgórze położone 140 km na południe od Ammanu, symbolizujące region i miasto Al Karak, od wieków kontrolowało szlaki handlowe prowadzące znad Morza Martwego i dlatego poszczególni właściciele ziemscy wznosili w tym miejscu coraz to potężniejsze warownie. Z miejscem wiąże się ważna dla historii Jordanii legenda, według której w twierdzy przed atakiem izraelskim miał się bronić król historycznej krainy Moab, zwany Mesza. Udana obrona została opisana na kamiennej płycie nagrobnej przechowywanej obecnie w Luwrze. Twierdzę jeszcze bardziej rozbudowali krzyżowcy w 1142 r. czyniąc z ówczesnej Crac de Moabit stolicę prowincji. Za rządów Saladyna – wodza i polityka muzułmańskiego sprawującego władzę nad Egiptem, twierdza była kilkakrotnie atakowana, niemniej obroną zamku dowodził słynny rycerz Renald z Chatillon, który nie poddał jej przez wiele lat. Po czasach rycerskich krucjat nastąpiły rządy Mameluków i Turków, którzy w ostateczności zdobyli fortecę, a miasto z czasem popadło w zapomnienie. Przed turystami podwoje otwiera imponujące zamczysko, do którego wchodzi drewniany most ponad fosą wykutą w skale. Oczom zwiedzających ukazują się dwa poziomy potężnych galerii ze sklepieniami, koszary załogi zamkowej i przestronny dziedziniec. Zwiedzającym udostępniono także pozostałości kaplicy, dolny dziedziniec oraz olbrzymi donżon, czyli coś na kształt wieży zamkowej wzniesionej jeszcze przez mameluckiego sułtana. Ze szczegółową historią miejsca najlepiej zapoznać się w niewielkim muzeum. Warto również przespacerować się po samym mieście z XIX – wiecznymi budynkami pochodzącymi z okresu panowania osmańskiej Turcji. Znajduje się tak kilka ciekawych sklepów, niewielkich restauracji oraz skromna baza noclegowa.

Rezerwat Dana – bogata roślinność pustynnego krajobrazu tworzy jedno z najpiękniejszych miejsc na Bliskim Wschodzie. W niecodziennym pejzażu zadziwiać mogą rozkwitające kwiaty, poletka dzikich zbóż, a także urzekające zachody słońca wtapiające się w pustynne przestrzenie. W miejscowości Dana można kupić ciekawe pamiątki wyrabiane przez lokalną społeczność oraz mapy pozwalające na swobodne poruszanie się po parku. Oprócz wspaniałej flory i fauny podziwiać można dolinę tworzącą malowniczy kanion, dziwaczne formy skalne o różnych odcieniach, a także ciekawe pod względem archeologicznym ruiny miasta Feinan. Na terenie rezerwatu poprowadzono

kilka szlaków o różnym stopniu trudności, a dla turystów którzy chcą się zatrzymać na dłużej udostępniono kempingi i niewielkie hoteliki.

Zamek Mons Realis – krzyżowcy na ziemiach Jordanii pozostawili kilka zamków i jednym z nich jest właśnie Chateau Mons Realis kontrolujący przed wiekami stary szlak handlowy z Egiptu do Syrii. Krzyżowcy utrzymywali się w twierdzy aż do roku 1189, w którym ulegli muzułmańskiemu Saladynowi. Obecne ruiny zamku pochodzą z okresu XIII-wiecznych rządów Mameluków i choć nie są imponujące, warto zobaczyć tego typu budowlę wkomponowaną w pustynny krajobraz.

Rezerwat Wadi al-Mudżib – idealne miejsce dla turystów, którzy chcą wyobrazić sobie jak wygląda życie na pustyni. W okolicy Morza Martwego, między Madabą a Karakiem, poprowadzono kilka szlaków pieszych o różnym stopniu trudności. Trasy wiodą przez dno kanionów i po wzniesieniach z przepięknymi widokami na spokojną taflę Morza Martwego.

Madaba – jedno z ciekawszych miast Jordanii, w którym zachowało się mnóstwo pamiątek historycznych. Madabę zamieszkiwano już od kilku tysięcy lat, wspomniana była w Starym Testamencie oraz znajdowała się pod panowaniem rzymskim i nabatejskim. Osada rozwijała się aż do podboju arabskiego i w tym właśnie okresie powstały najpiękniejsze mozaiki. Miasto ożyło w XIX w., kiedy w 1880 r. osiedlili się tam chrześcijanie uciekający z pogromu w Al-Karak. Słynne mozaiki kryją się w kościele św. Jerzego i przedstawiają najstarszą znaną mapę Ziemi Świętej pochodzącą z bizantyjskiej świątyni datowanej na 560 rok. Wśród misternie układającego się obrazu, zaskakującego precyzją wykonania, turyści mogą między innymi rozpoznać otoczoną murami Jerozolimę, łodzie płynące po Morzu Martwym oraz rzekę Jordan wypełnioną rybami. Niezwykle cenne mozaiki można podziwiać również w miejscowym parku archeologicznym, w placówce Madaba Museum oraz kościele św. Apostołów.

Góra Nebo – podróżując po Jordanii nie sposób przegapić miejsca tłumnie odwiedzanego przez pielgrzymów, położonego kilka kilometrów za zachód od Madaby. Na górze Nebo Mojżesz przed śmiercią miał zobaczyć Ziemię Obiecaną, której poszukiwał przez czterdzieści lat błądząc po pustyni. W miejscu domniemanego pochówku świętego wznosi się świątynia z tarasem widokowym na Dolinę Jordanu, Morze Martwe i wieże kościelne odległej Jerozolimy.

Baptism Site – wczesnochrześcijańskie centrum pielgrzymkowe, do którego obecnie zagląda wielu turystów. W tym miejscu nad Jordanem św. Jan Chrzciciel udzielił chrztu Jezusowi Chrystusowi, zanurzając go w wodach rzeki. Turyści mogą zwiedzić między innymi fundamenty licznych kościołów, pozostałości drogi rzymskiej oraz zobaczyć specjalne baseny chrzcielne. Nieopodal wznosi się również Wzgórze Eliasza, z którego prorok Elias na ognistym rydwanie miał odjechać do nieba. W okolicy odkryto także ruiny dawnych świątyń z ciekawymi mozaikami.

Hammamat Ma'in – najslynniejsze kąpielisko termalne w okolicy Morza Martwego z kilkoma obiecującymi obiektami wypoczynkowymi. Do źródeł, których temperatura wynosi 60°C, przyjeżdżali już rzymianie, natomiast obecni kuracjusze mogą korzystać z wielu atrakcji takich jak naturalny basen z wodospadem termalnym, łaźnie rzymskie, jacuzzi, oraz szereg obiektów SPA dysponujących bogatą ofertą zabiegów.

Dead Sea Panoramic Complex – gratka dla miłośników leniuchowania na plażach Morza Martwego. Przygotowano dla nich dogodne plaże, rewelacyjny kompleks hotelowy, restauracje, sklepy oraz centra SPA. Wszystko atrakcje zgromadzone są na niewielkim skrawku północnej części Morza Martwego. Do nowoczesnego ośrodka można zajrzeć zarówno z krótką wizytą, by poleżeć w nasolonych morskich wodach lub na dłużej w celu podreperowania zdrowia.

Dolina al-Mudżib – piękna zarówno o wschodzie, jak i zachodzie słońca, mieniąca się różnymi barwami dolina, przez którą wiedzie słynna Droga Królewska prowadząca z Ammanu do Akaby. Część doliny objęta jest rezerwatem przyrody z licznymi drogami wiodącymi przez dno kanionu. W trakcie wędrówki można podziwiać kwitnące na wiosnę oleandry, dzikie zwierzęta oraz niezwykle formy skalne powstałe na skutek erozji.

Akaba – kurort słynący z niezwyklej gościnności, przyjemnych kawiarni i restauracji serwujących arabskie potrawy przyrządzane najczęściej z ryb i owoców morza. Do Akaby można dostać się od strony lądu, morza i powietrza, a dodatkowym magnesem przyciągającym turystów jest Specjalna Strefa Ekonomiczna. Główną atrakcją kurortu są przyjemne, dobrze zagospodarowane, piaszczyste plaże oraz kompleksy hotelowe oferujące różnorodne formy spędzania wolnego czasu. Największą popularnością cieszą się sporty wodne oraz nurkowanie, chociaż w okolicy znajduje się kilka ciekawych miejsc do odwiedzenia. Na uwagę zasługuje z pewnością fort Mameluków powstały przed podbojem państwa mameluckiego przez Turcję w 1516 r., Muzeum Archeologiczne ze znaleziskami z południowych regionów Jordanii, fundamenty miasta-fortecy Alila sięgające początków Islamu czy pochodzące z IV w. ruiny jednego z najstarszych na świecie bizantyjskich kościołów. W wolnych chwilach można zawsze zanurzyć się w lazurowej wodzie Zatoki Akaba lub wybrać się na rejs łodzią z przeszklonym dnem w pobliże urzekających raf koralowych. Akaba dysponuje również atrakcjami związanymi z morzem – na kształcące wycieczki można wybrać się do Ośrodka Badań Morskich lub ogromnego Akwarium. Z kolei miłośnicy głośnej muzyki, zakupów i wyszukanych dań powinni wybrać się na bulwar Al-Hammamet al-Tunisieh, który pulsuje pozytywną energią szczególnie po zmroku. Z racji tego, że w Akabie otwarta jest strefa wolnocłowa warto zaglądnąć chociażby do centrum handlowego Akaba Gateway, by za rozsądną cenę zaopatrzyć się w szereg ciekawych pamiątek i wyśmienitych trunków. W centrum miasta znajduje się także barwne, arabskie targowisko.

Morze Martwe – z oddali morze przypomina inne zbiorniki wodne, ale już przy bliższym poznaniu niezwyklego regionu okazuje się, że ciężko jest znaleźć na kuli ziemskiej drugie takie miejsce. Zaskakujący akwen jest nie tylko rzadko spotykaną atrakcją, ale także idealnie nadaje się na spędzenie urlopu. Turyści przyjeżdżają nad Morze Martwe, by rozkoszować się fenomenalnymi widokami, pooddychać nieskazitelnie czystym powietrzem oraz zażyć emocjonującej kąpieli z możliwością beładnego unoszenia się na taflı wodnej, a nawet siedzenia i czytania książki. Region Morza Martwego znany jest na całym świecie z kuracji leczniczych i pobliskich miejsc turystycznych zachęcających do częstych wypraw. Magia Morza Martwego wiąże się z ogromnym zasoleniem akwenu i położeniem ponad 400 m p. p. m. w geologicznym uskoku ciągnącym się na południe Afryki, tworzącym tym samym najniżej położone miejsce na powierzchni globu. Morze Martwe jest generalnie wielkim jeziorem śródlądowym o długości 75 km i szerokości dochodzącej do 18 km. Zasilają je wody rzeki Jordan i kilka strumieni, natomiast wśród pustyń okalających akwen można znaleźć liczne oazy z wodospadami, a także bujną roślinność. Chociaż morze było przed wiekami kilka razy większe, obecnie składa się z dwóch odmiennych basenów, z których basen południowy jest mniejszy i bardziej zasolony. Zbiorniki oddziela półwysep Halaszon zwany „językiem”. W tajemniczej toni można obserwować intensywną krystalizację soli oraz ciekawe formacje solne przypominające góry lodowe. W zbiornikach otoczonych urwiskami i solniskami nie widać śladu życia, niemniej unikalny klimat, dzięki wysokiej zawartości tlenu i mikroelementów, korzystnie wpływa na zdrowie. Turystów przyciągają jak magnes występujące wzdłuż wybrzeża bogate w minerały czarne błota i gorące źródła siarkowe o właściwościach leczniczych, dobrze wpływające na serce, układ nerwowy, skrzela i skórę, łagodząc również objawy artretyzmu, reumatyzmu, bóle stawów czy rozmaite alergie. O doskonałe samopoczucie gości wypoczywających w regionie Morza Martwego dbają świetnie wyposażone i luksusowe centra SPA. Wzdłuż całej linii brzegowej najlepiej jest szukać miejsc z prysznicami, gdyż nie ma specjalnie wydzielonych kąpielisk. Woda ma mulistą konsystencję i pozostawia na ciele osad, dlatego zaraz po wyjściu z morza warto opłukać się czystą wodą.

Najczęściej Zadawane Pytania

Kiedy najlepiej wybrać się do Doliny Petry?

Sezon turystyczny w tej części Jordanii trwa przez cały rok. W zimie jest ciepło i przyjemnie z temperaturą nie spadającą poniżej 20°C i właśnie w tym okresie pojawia się najwięcej Europejczyków uciekających przed mrozami. Letnie upały łagodzi orzeźwiająca bryza morską, chociaż należy pamiętać, że temperatura nawet w nocy oscyluje około 30°, a w dzień 40°. Słońce świeci tam przez 12 godzin dziennie, więc turyści mają wystarczająco dużo czasu na wygrzewanie się na plażach pobliskiego kurortu Akaba i zwiedzanie okolicznych atrakcji.

Jaka waluta obowiązuje w Jordanii i jakie są orientacyjne ceny?

Walutą Jordanii jest jordański dinar (JOD) 1 JOD = 1000 filsów. Ceny mogą się różnić zależnie od miasta, restauracji i poziomu konkurencji jaka występuje w poszczególnym miejscu.

Gdzie i jakie pamiątki kupić w Petrze?

Turyści najczęściej poszukują ozdoby i biżuterię wykonaną przez Beduinów. Misterne wyroby można znaleźć w niemalże każdej miejscowości związanej z turystyką. Najwięcej sklepików funkcjonuje w okolicy pustyni Wadi Ramm oraz Petry. Dużą popularnością cieszą się także kosmetyki pozyskane w oparciu o minerały pochodzące z Morza Martwego oraz piaskowe kompozycje zamknięte w butelkach. Na ciekawe galerie handlowe można natknąć się przy okazji zwiedzania Madaby, Ammanu i Dżeraszu.

Poszukiwanym towarem u arabskich handlarzy jest palestyńska ceramika, barwione kubki, talerze i miski. Warto pokusić się o zakup stylizowanego naczynia do parzenia kawy czy czajniczka. Wielu Beduinów sprzedaje także rękodzieło w postaci gobelinów i kilimów. Z racji tego, że Jordania znana jest z wyrobu złota i srebra, w wielu sklepach nieskończenie można przebierać w łańcuszkach, kolczykach i broszkach. Unikalne pamiątki wyrabia się także z masy perłowej, miedzi i drewna oliwnego. Niewielką, ale aromatyczną pamiątką może okazać się jordańska kawa i herbata, a także bliskowschodnie orzechy, natomiast przed znajomymi warto pochwalić się oryginalną fajką wodną.

Najwięcej pamiątek można kupić w sklepikach znajdujących się koło kas wejściowych do starożytnego miasta. Warto nabyć tam niezwykle popularne buteleczki z kolorowym piaskiem ułożonym w rozmaite wzory, a także misterne wyroby beduińskie sprzedawane często przez samych twórców, szczególnie naszyjniki i ozdoby wykonane z kości.

Jaki czas obowiązuje w Jordanii?

W Jordanii do czasu polskiego dodajemy 1 godzinę.

Jak poruszać się po Dolinie Petry?

Sieć kolejowa jest w Jordanii bardzo słabo rozwinięta, dlatego podstawowym transportem są liniowe autobusy i charakterystyczne minibusy, chociaż najlepiej podróżuje się klimatyzowanymi autokarami największych przewoźników. Minibusy kursują również zamiast autobusów miejskich, podmiejskich, lokalnych i dalekobieżnych. Z racji tego, że Jordańczycy mają luźne podejście do czasu, minibusy wyruszają przeważnie dopiero po zebraniu się kompletu pasażerów, aczkolwiek jest to najtańszy i najbardziej egzotyczny sposób podróżowania.

„Service” to nazwa taksówek wieloosobowych, z których również bardzo często korzystają turyści. W miejscowościach turystycznych również można zamówić zwykłe taksówki, przy czym należy pamiętać, że cenę zawsze ustala się przed kursem.

Po dużych miastach samochodem podróżuje się nie najlepiej z racji tego, że panuje tam wielki tłok, nie ma gdzie zaparkować i kierowcy nie przestrzegają przepisów drogowych, chociaż poza miastami sytuacja wygląda lepiej, drogi są dobre, przypominają autostrady i przemieszczając się nimi można zaoszczędzić sporo czasu. Dojazd do atrakcji turystycznych przeważnie jest oznaczony w języku angielskim. Warto pamiętać, że w piątki ruch publiczny niemalże całkowicie zamiera.

Bez problemu można wynająć samochód, wystarczy mieć ukończone 21 lat, posiadać przy sobie paszport i polskie prawo jazdy. Ceny za wynajem aut są stosunkowo niskie w porównaniu z innymi krajami. Wynajmując auto najbezpieczniej jest skorzystać z pośrednictwa hotelu, w którym się jest zameldowanym.

Centrum komunikacyjnym doliny jest Wadi Musa i tam przeważnie udają się turyści. Miejscowy dworzec autobusowy ma połączenia z Ammanem, Akabą i Ma'an. W zachodniej części Doliny Petry przebiega słynna Droga Królewska łącząca Amman z Akabą i jest to dobra, szeroka jezdnia. Dobra droga poprowadzona jest również po wschodniej stronie doliny i przebiega przez węzeł komunikacyjny, jakim jest miasto Ma'in.

Jakie są ograniczenia celne w Jordanii?

Restrykcje celne nie odbiegają od powszechnie przyjętych standardów, a bez opłat celnych można wwieźć ubrania, aparat fotograficzny, laptopa, 200 szt. papierosów lub 200 g. tytoniu, 1 l spirytusu, 2 l wina. Kaucja może być pobierana w przypadku sprzętu elektronicznego o wysokiej wartości.

Jakie dokumenty potrzebne są w razie konieczności skorzystania ze służby zdrowia w Jordanii?

Służba zdrowia charakteryzuje się wysokim standardem i opiera na lecznictwie prywatnym, dlatego należy pamiętać, że ubezpieczenie i usługi medyczne są w Jordanii kosztowne, a opłaty za wszystkie zastosowane leki i usługi naliczane są oddzielnie. Zaleca się zatem wykupienie w Polsce stosownego ubezpieczenia podróznego i zdrowotnego, obejmującego wszystkie formy aktywności, zgodnie z celem pobytu w Jordanii, aby w przypadku choroby odzyskać koszty poniesione za leczenie.

Ze względu na inną florę bakteryjną należy starannie wybierać restauracje lub jadać w hotelach, przestrzegać podstawowych zasad higieny oraz zwracać uwagę na warunki w jakich przygotowuje się i przechowuje jedzenie. Turyści powinni pić wyłącznie wodę butelkowaną, gdyż woda z kranu nie zawsze jest zdatna do picia. Koniecznie trzeba pić dużą ilość wody, gdyż niska wilgotność powietrza może szybko odwodnić organizm.

Szczepienia ochronne nie są wymagane, niemniej w niektórych krajach istnieją zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne, dlatego przed wyjazdem warto sprawdzić czy szczepienia nie są zalecane sezonowo i profilaktycznie zaszczepić się przed wskazanymi chorobami. Poszczególne zalecenia sanitarne pozwalające uniknąć zachorowania na różne choroby dostępne są na stronie internetowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ważne informacje MSZ

Między Polską a Jordanią obowiązuje ruch wizowy. Wizę turystyczną można dostać na lotnisku i międzynarodowych przejściach granicznych. Wizy pobytowe wydawane są na okres 1 miesiąca z możliwością przedłużenia do 3 miesięcy. Nie jest wymagany termin ważności paszportu przy wjeździe, nie ma także obowiązku okazywania biletu powrotnego ani posiadania określonej kwoty pieniężnej.

Na terenie państwa obowiązek meldunkowy dotyczy wszystkich przyjezdnych, a stosowny formularz można wypełnić w hotelach, pensjonatach itp.

Przed planowaniem podróży zaleca się zapoznanie z ostrzeżeniami dla podróżujących, zawierającymi najnowsze informacje istotne dla bezpieczeństwa, a także przekraczania granic z krajami sąsiadującymi.

Szczegółowe i aktualne informacje można znaleźć na stronie MSZ: www.msz.gov.pl lub na stronie ambasady polskiej w Ammanie: www.amman.polemb.net

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Jordańskim Królestwie Haszymidzkim
Jordania, Amman, 3, Mahmoud Seif al-Din Al- Irani Str., Al-Tla' Al-Sharqi, 11194
Tel.: +96 26 551259
Tel.: +96 26 5512594
Tel. dyżurny: +96 26 5512593
amman.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.amman.polemb.net

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Akabie
Jordania, Akaba, Aqaba Gulf Hotel, Cornish Street, P.O. Box 1312, Aqaba 77110
Tel.: +962 3 2016636
Faks: +962 3 2018246
mazen.kawar@petratours.com
mazen.kawar@pttco.com

Pogoda

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Najwyższe temperatury	12	13	17	23	27	31	31	32	31	26	18	13
Najniższe temperatury	2	4	7	11	15	17	19	19	17	13	8	4
Temperatura wody	17	17	17	18	21	24	27	27	28	25	22	19
Godziny słoneczne	7	8	9	10	10	12	13	12	11	9	8	7
Dni deszczowe	5	2	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1
Wilgotność	64	60	50	40	39	40	41	48	48	54	56	64